

STUDENT NUMBER

CENTRE NUMBER

HIGHER SCHOOL CERTIFICATE EXAMINATION

2000

TURKISH

3 UNIT (ADDITIONAL)

(30 Marks)

*Time allowed—One hour
(Plus 5 minutes reading time)*

DIRECTIONS TO CANDIDATES

- Write your Student Number and Centre Number at the top right-hand corner of this page.
- Attempt ALL questions.
- Answer the questions in the spaces provided in this paper.

SECTION I—READING SKILLS

(10 Marks)

QUESTION 1 (10 marks)

Read the following passages, then answer the questions on page 4.

All answers **MUST** be written in **TURKISH**.

Answers must be in full sentences.

Write your answers in the spaces provided on pages 4 and 5.

KİLİMLERİN GİZLİ DİLİ

Yapılan araştırmalar örgü tekniği ile yapılan kilimlerin, düğüm tekniği ile yapılan halılardan çok daha eskilere dayandığını ortaya koymuştur. Orta Asya, Anadolu ve Ortadoğu'da yapılan kazılar, kilim nitelikli yaygıların tarihinin en az MÖ 1700–1800 yıllarına uzandığını göstermektedir.

Yüzyıllardan beri, Doğu ile Batı arasında bir köprü oluşturan Anadolu'nun verimli topraklarında yaşayan insanlar, hayvancılığa büyük önem vermişler, besinlerini avladıkları ve yetiştirdikleri hayvanlardan elde ettikleri gibi, bu hayvanların yünlerini eğirerek elde ettikleri iplikleri kilim türünden yaygılara dönüştürmüşlerdir.

Anadolu kilimleri üzerinde görülen motiflerin benzerleri, bugün Atlas Dağlarında, Afganistan'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Güney Amerika'da And Dağları gibi çok geniş bir coğrafyada görülür. Geçmişten günümüze Anadolu'nun en eski ve en özgün el sanatları arasında yer alan kilimler yöreden yöreye, köyden köye farklılık gösteren renk ve motiflerle süslenmişlerdir.

şimdi, Anadolu kilimlerinde en çok karşımıza çıkan motiflere bir göz atalım:

Anadolu kilimlerinde binlerce yıldır kullanılan göz motifi, herhangi bir kimsenin bakışı ile gelebilecek kötülük ve uğursuzluklara karşı yapılmış bir “nazar” işaretidir. Kilimler üzerinde görülen birbirinden değişik stilize göz işaretleri, evin içine girebilecek kötülükleri defetmek için yapılmış bir korunma simgesidir.

Toprağın zenginliğini simgeleyen buğday başağı motifi de, bolluk ve bereket getirme dilekleriyle kilimlere işlenen motifler arasındadır.

Kuş gibi uçmak, kuş gibi hür olmak... Bu deyimlerde de vurgulandığı gibi, yüzyıllar ötesinden günümüze dek uzanan kuş motifi, insanoğlunun kimi zaman özlemini duyduğu hürriyeti simgelemiş, bununla beraber uzaktan getirilen güzel haberlerin, müjdelerin simgesi olmuştur.

Binlerce yıllık tarihi olan kilim motifleri arasında yer alan nar motifi, içindeki tanelerin zenginliğinden ötürü, bereketi simgeleyen bir sembol olarak kullanılmıştır. Cennetin vazgeçilmez meyvelerinden biri olarak da kabul edilen narın taneleri, yeni evlenen gençlerin oturdukları evin içine serpiştirilerek mutlu bir evliliğin sürekli olması ve sağlıklı çocukların doğması için bir dilek motifi olarak geçerlilik kazanmıştır.

QUESTION 1 (Continued)

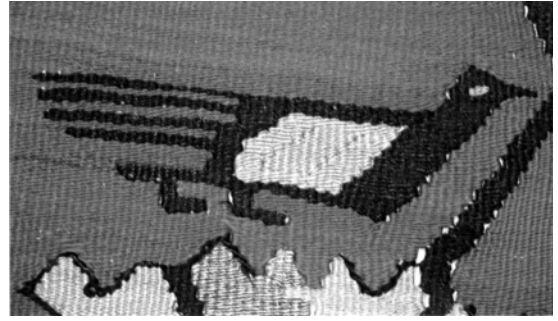
Muska adını verdiğimiz uğur ve korunma sembolleri genel olarak üçgen biçiminde tasvir edilmişlerdir.

Yüzyıllar ötesinden günümüze dek süren “hayat ağacı” inancı, Doğu'nun gizemli dünyasından türeyen bir motiftir. Hayat ağacı motifi, adından da anlaşıldığı gibi, yaşamı sembolize eder. Aşağıda toprağın içine uzanan kökleri; yukarda da göğe uzanan dallarıyla, insanın yaşamında olduğu gibi toprakla gökyüzü arasındaki mistik bağlantının varlığını vurgular. Bu aynı zamanda insan ruhunun ölümsüzlüğünü de sembolize etmektedir.

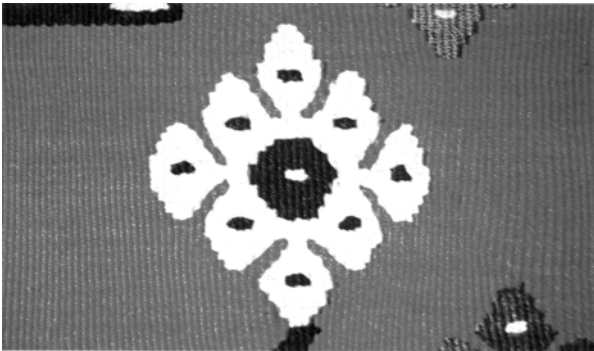
Üzerlerindeki zengin motifler ve muhteşem görünüşleri ile Türk folklorunun en önemli malzemelerinden birini oluşturan Anadolu kilimleri, son yıllarda yurt dışından gelen taleplerle büyük bir ihracat ürünü haline gelmiş, Anadolu kadınlarının el emeği, göz nuru ile ördükleri bu sanat eserleri, Japonya'dan Avrupa ülkelerine, Amerika'dan Avustralya'ya kadar çeşitli uluslardan insanların evlerini süsleyen rustik veya modern bir dekorasyon malzemesi haline dönüşmüştür.

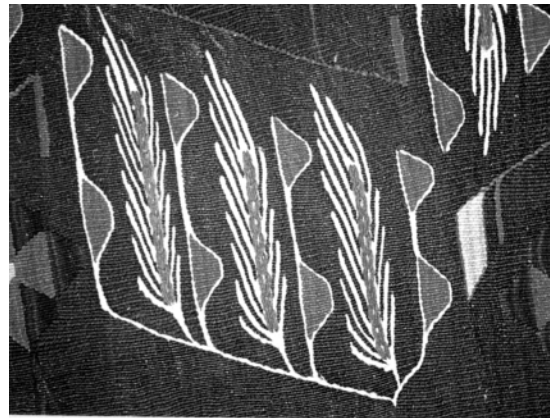
Kilim dokuyan Anadolu kadını

Kuş motifi

Nar motifi

Buğday başağı motifi

SECTION II—WRITING IN TURKISH

(10 Marks)

QUESTION 2 (10 marks)

Produce a piece of writing in TURKISH on ONE of the following topics. Your writing should be approximately 200 words in length.

Write your answers in the spaces provided on pages 7 and 8.

- (a) Dünyamız, günden güne kirlenmekte, savaş ve açlık gibi sorunlarla yaşanmaz hale gelmektedir.

Gelecek kuşaklar için nasıl bir dünya bırakmak istersiniz? Bu isteğinizi dile getiren bir kompozisyon yazınız.

- (b) Son yıllarda Türkiye’den çok sayıda ünlü sanatçı Avustralya’ya gelip konser ve gösteriler sunmaktadır.

Bu sanatçılardan biriyle yapacağınız görüşmeyi diyalog türünde yazınız.

- (c) İstanbul’da Dünya Barış Konferansı düzenlendi.

Size bu konferansa başkanlık yapma görevi verildi.

Konferansın amaç ve beklentilerini anlatan bir açılış konuşması yazınız.

- (d) 2000 yılı Sydney Olimpiyat oyunlarını izlediniz. Türkiye’deki bir arkadaşınıza, Olimpiyat Oyunları sırasında ilginç ve heyecan verici bulduğunuz olayları içeren bir mektup yazınız.

- (e) SBS radyosunun Türkçe yayınında yer alan “Şey”, “Pazar Sepeti” gibi gençlik programlarını dinlemektesiniz.

Sunulan programların kalitesi, içeriği ve yararları hakkındaki görüşlerinizi belirten bir eleştiri yazınız.

- (f) Aşağıda belirtilen mesleklerden birini seçerek yazıyı tamamlayınız:

– Başbakan	– Şarkıcı	– Öğretmen
– Turizm Bakanı	– Gazeteci	– Müzisyen
– Ünlü bir yazar		

Ben ..... olsaydım .....

.....

SECTION III—STUDY OF LITERATURE

(10 Marks)

QUESTION 3 (10 marks)

Answer BOTH parts (a) and (b), based on the novel *Mu/fettisçler Mu/fettisçi* by Orhan Kemal.

Answers may be written in EITHER Turkish OR English.

Write your answers in the spaces provided on pages 10 and 11.

Answer each question in about 50–70 words.

(a) Kudret Yanardağ'ın yaşamında annesinin rolü nedir?

Annesiyle olan ilişkilerini ve gelecek için kurduğu hayallerde annesine verdiği yeri açıklayınız.

(b) Romanın kahramanı Kudret Yanardağ'ın dışında, sizi en çok etkileyen bir karakterin özelliklerini yazınız ve sizi niçin etkilediğini açıklayınız.

Question 3 continues on page 10

BLANK PAGE